

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. **GORENJEČ** stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

Z glavo skozi zid.

II.

Vest, da je deželni zbor zaključen, je zadela naše klerikalce kakor blisk z jasnega neba. Po petkovi seji so jahali kakor ponosni Španci čez krsto barona Heina, ko so pa prihodnji ponedeljek brali uradni list, so bili kakor pretepeni šolarčki.

Vlada obstruira, razmere so se zboljšale, deželni zbor je začel delovati, dolžnost deželnega predsednika bi bila posredovati med strankama in, če je baron Hein dobil nezaupnico, moral bi iti ta, ne pa, da se zaključi deželni zbor — tako so tarnali «Slovenčevi» uredniki, ko je bilo prepozno. Vse prav lepo. Ali kdo je kriv, da razmere v deželnem zboru niso zdrave? Kako naj baron Hein posreduje med strankama, če je katoliško-narodni klub tisti klub, katerega člani se čutijo neizmerno odlikovane, če pade nanje senca kakega okrajnega glavarja, sklenil, da ne sme noben član tega kluba občevati z deželnim predsednikom, celo Pogačnik s Podnarta ne! Kar pa se tiče nezaupnice, smo tudi mi mnenja, da je po takem skandalu eden moral iti ali baron Hein, ali pa deželni zbor, pravzaprav klerikalni klub. Ali če «Slovenec» v ginljivi najivnosti toži, zakaj ni šel baron Hein, prezre popolnoma, da je v politiki kakor v vojski. Vedno zmaga tisti, ki je spretnejši in močnejši.

Da je baron Hein spretnejši politik od kluba katoliško-narodnih poslancev, mu ne stojimo niti v zaslugo. Da je bil pa v tem boju tudi močnejši, v to so mu bistveno pomagali dvorni svetnik Šuklje, dr. Šušteršič in klub katoliško-narodnih poslancev s svojimi soglasnimi sklepi. Prvi je raznašal v «Politiki» obstrukcijske argumente, katere je premleval «Slovenec» zadnji dve leti, in že naprej razkril ves načrt klerikalcev na Kranjskem. Drugi je kvaril klerikalne sance s svojo nedosežno surovostjo in klub sam pa je politiko klerikalcev osmešil pred vso javnostjo.

O angleškem parlamentu se trdi, da zamore vse — samo moškega ne more izpremeniti v žensko in nasprotno. Mnogo mogočnejši kakor angleški parlament je Šušter-

šičev klub v Ljubljani. Ta namreč premore vse, tudi nemogoče stvari.

Ko se je pred tremi leti sešel deželni zbor, je ta klub sklenil soglasno, da se vrši obstrukcija, dokler se ne dovoli splošna in enaka volilna pravica; nekoliko pozneje zopet, dokler se ne dovoli peta kurija. Ko je potem deželni glavar javno obsodil obstrukcijo, je sklenil klub zopet soglasno, da je deželni glavar izvzet, da pa vsi drugi člani odobravajo tako postopanje. Takrat je sklenil klub soglasno, da se začne obstrukcija, ker se je klerikalcem dalo premalo glasov v odsekih. Letos je sklenil isti klub zopet soglasno, da klerikalci ne sprejmo nikakih mandatov v odseke, da pa se vendar obstrukcija nadaljuje.

Ko je dr. Šušteršič po znanem skandalu povzročil sklep seje, je sklenil ta klub, da dr. Šušteršič ni provokiral, in ko je zmerjal grofa Barbota s smrkavcem, je ta klub zopet sklenil, da se je spodobno obnašal. In tako opazujemo v vseh razmerah, da ta klub nima iskric tega, kar imenujemo savoir vivre, da pa vtakne svoj nos v vsako krtino in se obnaša tako, kakor bi pričakovali le pri kaki histerični ženski. V tem klubu morajo sploh vladati rajске razmere. Kar je ta klub že «sklenil», napolnilo bi celo knjigo, toda vsi sklepi so bili vedno soglasni — vsaj tako poroča «Slovenec» — in nikdar nismo še čitali, da bi se bila v klubu pojavila različna mnenja, in da bi bilo zmagalo tisto mnenje, katero je smatrala večina kluba za najbolj pametno.

Ne smemo se torej čuditi, če je prišel dr. Körber do prepričanja, da ni zameriti baronu Heinu, če ne more shajati s takim klubom, in se prepričal, da bi kaj takega ne bilo mogoče tudi kakemu drugemu deželnemu predsedniku. Nam se torej ne zdi prav nič čudno, da dr. Körber ni žrtvoval dr. Šušteršiču deželnega predsednika.

Zaradi tega tudi ne verujemo, da bi se uklonil pred drugo glavno zahtevo klerikalcev in razpustil deželni zbor. Razpust deželnega zbora bi pomenil priznanje, da je bilo velika pomota vse, kar je vlada ukrenila zadnja tri leta, in v tem slučaju bo prva žrtev baron Hein. Taktika naših klerikalcev pa je taka, da je osrednji vladi skoro nemogoče, bližati se jim.

V svoji častni aferi z grof Barbotom je trdil dr. Šušteršič, da poslanec Berger takrat, ko mu je v državnem zboru vrgel v obraz psovko «šuft», ni razžalil njega,

temveč zbornico in da je s to psovko onečastil samega sebe. Ali misli, da je stvar **drugačna**, če on kot škofov zaupnik in vodja največje stranke v deželi kriči v zbornici, kakor bi ga drli, če meče knjige, kuverte in tiskovine po mizah svojih kolegov, psuje z besedami: krola, smrkavec, osrana sola i. t. d.? Ali res misli, da tako postopanje množi njegov ugled pri osrednji vladi in izpodkopuje stališče barona Heina? Ravno nasprotno!

Če «Slovenčevi» uredniki trezno premislijo vse to, ne bodo se več čudili, zakaj se je zaključil deželni zbor, ni pa padel baron Hein. In kot stari politiki bi tudi morali vedeti, da granate krepirajo včasih v nepričakovanem in neljubnem trenutku in zmečkajo — streleca samega.

In zopet „bedrohte deutsche Festung“ Jesenice!?

(Dopis z Jesenic.)

Biti ali ne biti to tu je vprašanje.

V stoletju najhujših nacionalnih bojov živimo. Narodna misel je prodrla med najširše ljudske mase, ta ideja je postala najuspešnejše agitacijsko sredstvo vseh strank. Stranke, ki so še pred doglednim časom ponosno dvigale prapor internacionalizma, so se zapletle v najhujše narodnostne konflikte. Kdo se ne spominja struje, ki se je pred par leti rodila na Slovenskem in koja deviza je bila: tolerantnost napram drugim narodom. Misel je žalostno poginila, ker je ni bilo mogoče realizovati. In tisti, ki živimo v narodno-eksponiranih krajih, kjer pada naš slovenski živelj kar vidno v tujčevo žrelo, kjer nam tujec brezobzirno trga iz rok še to, kar imamo, tisti vemo, da je le v najljutejši narodni odporosti naša rešitev. Vsaka stagnacija, vsaka pasivnost v tej odporosti pomeni — narodno smrt.

Potrli smrem pisem danes te vrstice, ki naj opozorijo najširše merodajne kroge na kraj, čigar sedanji in bodoči pomen je tolik, da je od njega odvisna bodočnost cele Gorenjske. Marsikdo, ki zasleduje naš narodni razvoj, je že morda opazil potom časopisov, da se mora na

PODLISTEK.

Na vseh svetnikov dan.

Slika iz življenja. M. A.

Ljudje so hiteli na pokopališče, noseč vence, luči, sveče i. t. d., da okrase grobe ranjkah, da zadoste spominu na ranjke in starodavnemu krščanskemu običaju. Od imovite gospode v lepih črnih oblekah do slabo opravljenega priprostega dninarja vsakdo hoče danes prebiti nekaj ur na gomili umrlega svojca, spomniti se nanj ter moliti zanj nekaj očenašev.

Praznik vseh svetnikov...

Že sicer tako žalosten dan preobleklo se je še nebo s sivimi oblaki in od časa do časa je začel pršiti droben dež, tako da je bilo še žalostneje.

Na pokopališču je bilo že polno ljudstva. Mnogo jih je s sklenjenimi rokami stalo pred gomilami, drugi pa so hodili semintja med grobovi, tupatam glasno med seboj govorili in delali temu dnevu in mestu nepristojne dovtipa. Na vseh grobih je gorelo po mnogo lučic, le na enem, skoro zadnjem v vrsti je bila v sredi samo ena kratka svečica, ki pa je morala vsak čas dogoreti. Grob je bil čisto nov, na njem ni bilo spomenika, niti križa in krasile ga niso rože in vencji, kakor večino drugih grobov.

Poleg njega je stala mlada, slabo oblečena deklica. Glavo je povescila na prsi in iz oči so ji neprenehoma kapale solze na sklenjeni roki. Zdajpazdaj je glasno

Jesenicah goditi v zadnjem času nekaj nenavadnega, izvanrednega. Ljudstvo, ki je spalo ter nevede hitelo v žrelo germanizma, se je pričelo gibati. Kri, tista konservativna slovanska kri je vzkipela šele — v smrtnonevarnem trenutku. Nemški kapital se je zajedel v naše meso, ljudstvu se je privzgojil tekem let polnemški duh, ki ga preti sedaj udušiti. Toda to ljudstvo se je pričelo boriti proti svoji lastni vzgoji. Naš namen je opozoriti vso slovensko javnost na zistem, po katerem se hoče nas potujčiti, na nevarnost, ki nas preti pogoltniti. Pri zadnjih občinskih volitvah l. 1902 se je bil ljut boj za gospodarstvo občine. Le najhujšemu odporu od slovenske strani se je posrečilo, da smo se obdržali na krmilu. In že takrat se je pokazala slavna c. kr. železniška uprava, da nam namenoma pošilja nemške uradnike, ki naj širijo germanizacijo. Takratni inšpektor Schulz je bil na dan volitve odpoklican na Dunaj, samo da so ga absentirali od volitve in skušali Slovincem v l. volilnem razredu odtrgati 1 glas. Mož se ni dal preplašiti in je volil — s poblastilom! Zato je moral zavežni Čeh zapustiti Jesenice. Dobili smo na to strastne nemške uradnike, katerim c. kr. železnična uprava z načelnikom ministrom Wittekom ne reče žal besede, če sodelujejo pri najradikalnejših vsenemških društvih ter izzivajo in potujčujejo naše ljudstvo. Slovanske uradnike in uslužbence se pa potom nadzorstva najbrezobzirnejše terorizira in preti z odpustom, če le črhnejo o svoji narodnosti. Skandal je, da nam avstrijska c. kr. žel. uprava pošilja uradnike kakor so nadinžener Maks in nadrevident Querch, slovenske uslužbenke, ki se vedno drže dostojne meje — se pa kruto terorizira in nadzira. Ali imamo ministra Witteka morja zato, da nas hoče potom svojih strastnih nemških uradnikov potujčiti? To je premišljeno, zistematično delo c. kr. centralne vlade na Dunaju. Isti zistem pa dobimo tudi pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Edina slovenska inteligenca, ki prihaja na Jesenice, je učiteljstvo. In sedaj moramo opozoriti na nepobitno dejstvo, da nam pošilja c. kr. dež. solski svet na Jesenice konsekvantno nemško misleče učiteljsko osebje, ali pa vsaj tako, ki ne čuti z našim ljudstvom. To velja seveda zlasti o ženskih učnih močeh. Zakaj se temu ne

zaihnela. Večina mimogredočih je sočutno obračala oči naujo, drugi so zopet, ne zmeneč se za revico, odšli dalje.

Turobno je odmeval «Miserere» cerkvenih pevcev, potem pa premolkneni glasovi zvonov...

Cerkveno opravilo je minulo, zadoneli so ubrani glasovi pevcev slovenskega pevskega zbora, ki so peli nagrobnice. In po končanem petju so ljudje začeli jemati z grobov vence in druge luči ter odhajati proti mestu.

Mračilo se je že, vsi ljudje so že odšli; le pri prej omenjenem grobu je stala deklica mirno, nepremično, še vedno s povešeno glavo.

Jokala je še vedno, morda že preveč, kajti, odkar so ji odnesli pred dvema tednoma ljubo mater, jokala je skoro neprenehoma. —

Bili sta sami z materjo; poleg matere ni poznala nobenega sorodnika, oče ji je že davno umrl, razen matere ni imela tudi nobenega dobrotnika, ki bi stopil po materini smrti na njeno mesto, jo tolažil ali ji pomagal.

In sedaj je čisto sama...

Takoj po materini smrti je vstopila v službo mlade gospe, katere mož je bil inženjer, veseljak in pohotnež prve vrste. Zalezoval je nedolžnost nepokvarjenega in tudi lepega dekleta, ki pa se ga je bala in ogibala. Ko pa so ji postale nadležnosti brezobzirnega pohotneža neznosne, — pobegnila je iz hiše, kjer je bila v nevarnosti njena nedolžnost in bežala je na pokopališče, na gomilo svoje matere. Tam je jokala in tožila svoje gorje bitju, nenadomestljivemu bitju, ki pa ga je pokrivala prst, nezprosna gruča...

opomore? Ali nima slovensko zastopstvo v tej najvišji deželni šolski korporaciji toliko vpliva, da bi se energično zoperstavilo takemu početju? Prihodnje jesenske volitve bodo pokazale, kako škodljiv je ta zistem, ko bodo padali glavni slovenskih renegatinj v I. volilnem razredu, najbrže za nemško stvar.

Na Savi se je otvorila lansko leto enozredna nemška šola. Letos sta že dva razreda. V katalogih te nemške šole se blestijo, kakor goreč spomin, imena slovenskih otrok. Kaj imamo pričakovati od gojencev te šole? Ali mar zavednih slovenskih mladničev? Ne, truma slovenskih renegatov bo stopila v življenje, v katerih srca se je vsajal našemu narodu sovražni duh. Glejte, to je delo nemškega kapitalizma, delo naše avstrijske vlade, ki vsestransko podpira in pomaga zidati vsenemški most do Adrije. Po naključju smo dobili vpogled v zakulisno politiko naše nemške gospode. Njih program je kratek in odločen. Slovenska občina Jesenice mora preiti v nemške roke, o čimer se popolnoma prepričani. Jesenice, ta najvažnejša gorenjska postojanka, v kratkem križišče enega najbolj živahnih železniških tirov, naj pade v njihove roke. Usoda 100.000 Slovencev je s tem padcem zapečaten. Starodavni Korotan, kjer je nekdanji gospodaril slovanski rod, bi bil popolnoma izgubljen, ker bi bil po tej zagovjdi izoliran. Izgubljena je vsa Gorenjska od Bleda navzgor. Najlepsi kraji, tisti, na katere sedaj še s ponosom zremo, so potem izgubljeni. Nemški kapital že sedaj hlepi po vodnih silah, ki jih vidi okrog Bohinja in v katerih so zakopani milijoni. Ali bomo pustili, da še to preide v tuje roke, kar je sedaj še naše? Ali ni že itak vsa industrija v nemških rokah? Rešimo, kar se še rešiti da. Nismo sovražniki raznih ljudskih predavaj, toda pri nas se ne opravi s tem ničesar. Še se lahko rešimo, še je čas, da zavarujemo tisoče Slovencev proti potujčevanju. Začeti je treba akcijo, ki naj bi gmotno podpirala vse zadeve, ki bi se pričele za ohranjenje slovenske občine Jesenice. Volitve so pred durmi. Sovražnik je na delu, zganimo se tudi mi. Le, ako napremo vse moči, ako poženemo narodnostni boj do skrajnosti in se ne bojimo gmotnih žrtev — potem ostane občina v naših rokah. In, če jo ohranimo sedaj, potem je naša

Dan pred vsemi svetniki je izginila iz inženjerjeve hiše. Zvečer, ko je prišla vsa izmučena s pokopališča, odšla je ven na polje, bežala brez smotra in cilja naprej, dokler se ni pri neki pristavi obnemogla zgrudila ter zaspala, ali boljše rečeno omedlela. Naprej v mesto si ni upala, ker se je bala policije, ljudi prositi ponoči pa tudi v svojem obupu ni hotela.

Drugi dan je odšla na pokopališče ter tam prebila celi dan. Izprosila je pri sosednjem grobu kratko zlomljeno svečo ter jo prižgala na materini gomili.

Od slabosti se je tresla že po celem životu. Ko je bilo že davno vse prazno okrog nje, začela je tudi ona z negotovimi koraki stopati proti mestu. Sama ni vedela zakaj in kam gre.

Noč je nastopila. Po mestu so gorele plinove luči, ulice in trgi so se spraznili. Dež je začel zopet naletavati.

S povešeno glavo je stopala po kamenitem tlaku, ne ozirajoč se na desno in levo.

Naenkrat začuje za seboj hitre korake. Mlad gospod pride mimo nje, pogleda jo ter vpraša:

«Dekle, kam greš?»

Ona ga pogleda, spozna inženjerja . . .

Hitro se obrne ter zbeži, kolikor so jo noge nesle. Za seboj je čula nerazumljiv klic, hitre korake, ki so pa zopet utihnili, bila je zopet sama . . .

Bežala je ven iz mesta, hitro, kolikor je mogla, kajti slaba je že bila, poldrugi dan že ni ničesar jedla. Moči so jo zapuščale, morala je iti zopet počasneje . . .

za vedno, ker nemški naval je ravno sedaj najhujši. Še smo toliko idealni, da upamo najti mož, ki bodo gmotno in moralno podpirali to zadevo. Tisti, ki bo pričel primerno akcijo, bo imel zavest, da je obvaroval najmanj 100.000 Slovencev pred narodnim poginom. Posnemajmo Nemce, ki pri nas požrtvovalno podpirajo svoje ljudi. Koliko sta že tu storila «Gustav Adolf Verein» in «Südmärka». In naši občinski možje naj se zganejo, naj delajo, dokler je čas. Delo bo veliko in nadčloveško. Ali ne bi občina, ki je ena največjih davčnih občin na Kranjskem, lahko sprožila misel za slovensko meščansko šolo. To bi bila lepa pot, ki pelje do našega skupnega cilja — slovenske univerze v Ljubljani. Na ta način bomo pokazali vladi dejansko, da stremimo po izobrazbi in napredku. Toliko smo hoteli povedati slovenskemu in slovanskemu svetu. Meje slovenske se krčijo in vedno dalje proti jugu prodira oholi German. Kjer je še nedavno donela slovenska pesem in odmevala po gorah in dolinah, tam se razlegajo že sedaj trdi glasovi tujčevega jezika. Ali je čuda, da nam pada pogum, ako zremo z obupom, z boleščjo in trepetom v bodočnost? Bodočnost naše lepe Gorenjske je zastrita s črnim zastorom. V Korotanu, v tej zibelki slovenskega naroda, kjer so nekdanji vladali slovenski vojvodi in kjer se je nekdanji razlegal zlati naš slovenski jezik, padajo slovenstva stebri stari. In sedaj smo na vrsti mi. Neustrašeno bomo stali na braniku kot branitelji slovenstva, vztrajali bomo na svojem mestu, dasi bomo morda krvareli iz stoterih ran, ki nam jih bo zadal ljuti naš sovražnik. Zavest, da nam boste stali ob strani, bratje Slovenci, nas bo vzdrževala v boju na življenje in smrt. Ako nas pa zapustite, bratje, potem boste v doglednem času čuli izpod snežnobelega Triglava tužni glas: Morituri vos salutant!

«Sl. N.»

V Kranju, 29. oktobra.

K položaju. Ministrski predsednik pl. Körber je preosnoval ministrstvo. Cesarju je nasvetoval, naj sprejme ostavko finančnega ministra Böhm-Bawerka in poljedeljskega ministra Giovanellija. Obenem mu je nasvetoval, naj imenuje finančnim ministrom ravnatelja poštne hra-

Šla je proti pokopališču. Na poti so jo moči toliko zapustile, da se je hotela nasloniti na zid poleg poti. Stopivši k zidu, zadene z nogo ob grmiček grenkoslada. Rastline ni poznala in ker se ji je od lakote in obupa že skoro bledlo, blazno zagradi z obema rokama rastlino, izpuli jo iz zemlje ter izdihne:

«Tudi jaz bom okrasila grob svoji mamici s cveticami,» ter s ponovljeno močjo drvi slepo dalje proti pokopališču. Tam oslABLJENA pade čez gomilo ter začne žalostno ječati.

Želodec je odločneje zahteval svoje, čutila je nepopisen glad. V rokah je še vedno stiskala grenkosladov grmiček. Hoteč ga vsaditi v gomilo, vzdigne se ter začne kopati jamico, v katero potem postavi rastlino. Tedaj zapazi na grmičku jagode. «Morda bi jih lahko jedla ter si vsaj malo utešila glad,» si misli ter začne zobati grenke in strupene sadove.

Slabosti so jo zopet hujše obsle, tako da niti grizti in požirati ni mogla, nagne se torej čez grob ter žalostno krikne:

«Mama, mama, vzemi svoje dete k sebi!»

Dež je začel curkoma liti. Premočena je bila že čisto do kože. Toda vstala ni, da bi šla pod streho blizu stoječe kapelice; poprijela se jo je nenadna zapanost — učinek strupene rastline — in zaspala je na grobu svoje matere — za vedno . . .

Ura je začela biti devet. Dež je lil še vedno curkoma.

V bližnjem gozdu je zaskovikala sova . . .

nilnice dr. Kosela, poljedelskim ministrom državnega poslanca češkega veleposestva grofa Buquoya in ministrom brez portfelja dvornega svetnika prof. dr. Rando. Imenovanje se je že izvršilo.

Umrl je minuli ponedeljek nenadoma načelnik poljskega kluba, vitez Jaworski. Prejšnji večer je bil še vesel; ko se je v ponedeljek zjutraj odpravil v deželni zbor, ga je zadela kap in se je mrtev zgrudil na tla. Poljaki izgube znjim velikega politika, vlada pa vernega pristaša.

Dunajske novice. V ponedeljek je državno sodišče izreklo sodbo na pritožbo Čehov zastran čeških ljudskih šol na Dunaju. Sodišče je odbilo pritožbo, češ, da Čehi na Nizjeavstrijskem ne živijo kot narod, temveč da so na Dunaju priseljeni, kakor druge narodnosti, ki se iz raznih vzrokov nastanjajo v stolnem mestu. — Dunajski župan dr. Karel Lueger je praznoval v ponedeljek svojo šestdesetletnico. Njemu sovražne stranke, zlasti socialisti so priredili velikanske demonstracije — bilo je okoli 40.000 ljudi —, ki so klicali: «Dol z Luegerjem!» Demonstrantje so se razšli v najlepšem redu. — Lueger je antisemit, krščanski socialist in — neizprosni sovražnik Slovanov, ki glasuje s svojo stranko v vseh narodnih rečeh vedno z Vsenemci proti Slovanom.

Macedonija. Turška vlada je izjavila avstro-ogrskemu poslaniku v grozljivem tonu, da nikakor ne more dovoliti, da bi se število častnikov za macedonsko orožništvo pomnožilo. Ta grožnja je najbrže tudi kriva, da iz Avstro-Ogrske še vedno niso odšli častniki, ki so določeni za Macedonijo.

Rusko-japonska vojna.

Z bojišča ni nikakih poročil o kakem važnem dogodku. Pač pa je važna vest, da je carjev namestnik Aleksijev izdal dnevno povelje, s katerim naznanja, da ga je car odpoklical od vrhovnega poveljništva ter da je Kuropatkin imenevan glavnim poveljnikom vseh čet na Daljnem Vstoku. Pri tem pa izraža Aleksijev svojo trdno

uverjenje, da ruska vojska gotovo premaga sovražnika. — Bitka, ki je s toliko silo trajala celih deset dni, je prekinjena za štiri dni. Medtem pa se obe stranki pripravljata za bodoči veliki spopad, iz katerega se razvije velikanska bitka. Za dosedajno razmerno dolgo pavzo v operacijah se navaja poleg velike utrujenosti na obeh straneh tudi zelo slabo vreme. Ali, čeravno so na ruski strani mirovali z večjimi operacijami, vendar je posneta iz japonskih poročil, da medtem niso popolnoma mirovali, pač pa je prišlo večkrat do malih spopadov, ki so prinesli Japoncem velikih izgub. O tem pričajo razni večji in manjši uspehi Rusov, ki so Japonce tupatam prepodili ter jim odvzeli več topov. Posebno med predstražami se vrše neprestani spopadi ter streljanje topništva. Šplošno se sodi, da pride do velike bitke južno od reke Hun, kjer se gradijo močne utrdbe. Ruska armada je zdaj oddaljena 30 km od Mukdena in se opira na izredno močne utrdbe ob reki Hun. Rusi zbirajo močno armado proti Kurokiju, 20.000 mož straži njegovo vzhodno krilo.

Boj, ki se je vršil dne 17. t. m., je doprinesel Rusom zopet veliko uspehov. V tem boju so Rusi odvzeli Japoncem 14 topov, 40 voz z municijo in veliko število pušk. Kljub temu, da je bilo vse zavito v neprodoren dim, so ruske baterije odgovarjale japonskemu topništvu z vso energijo in velikim uspehom. Japonci so celo noč streljali, a brezuspešno. Tudi v središču in desnem krilu so imeli Rusi srečo. Zavzeli so dve vasi in ugrabili dve japonski bateriji.

Dne 21. t. m. so Rusi prekorčili reko Saho ter se pomikajo proti japonskim pozicijam. Ta dan je prišlo tudi do ljutega boja, kjer so Rusi med strašnim ognjem zavzeli Putilov hrib, poleg tega pa še pet vrst pozicij. Napad, ki se je vršil z bajoneti, je bil tako silen, da so Japonci bežali v velikem strahu. Le z veliko težavo je bilo možno ustaviti ruske vojake, ko je došel ukaz, naj se uvrste v kolone. Japonske izgube se cenijo pri reki Saho na 15.000 mož. Popolnoma zgorele vasi za hribi so bile pokrite z mrlji. Rusi drže zdaj skoro vse pozi-

Zgodba hudodelstva.

Spisal Maksim Gorki.

Dalje.

To je govoril z velikim samozaupanjem in se ozrl medtem zelo ostro na Ivana. Takrat se je Ivanu hotelo dozdevati, kakor da bi Salakin vedel za kak ovinek.

In vendar si je mislil Ivan v tej noči, da bi bilo dobro, ako bi padel iz stropa kos opeke na tovariševo glavo. Spomnil se je, kako je zaoril divji krik v eni minulih noči, ki je vse prestrašil in spomnil se je tudi moškega obraza, zalitega s temno krvjo, kateremu je padel tak kos opeke na obraz.

«Ni veliko na tvojih šestdesetih kopejkah,» je Salakin godel. «Če bi ti zoper ...»

«Kaj?»

«Če bi se ti nekaj upal ...»

«Kaj potem?»

«Nič!»

Ivan je premišljeval in rekel: «Nič drugoga ne znaš, kot neumno blebetati.»

«Jaz?»

«Da, — ti!»

«O, jaz že vem nekaj!»

«No, kaj pa? Vzemimo, jaz bi ti nekaj zaupal.»

«Kaj potem?»

«Dalje?»

«No da!»

«Ali naj povem?»

«Govori vendar!»

«Povem, toda ...»

«Nič ne veš!» je godrnjal Ivan prepričevalno.

Salakin se je pričel nemirno plaziti po svojem ležišču.

Ivan mu je obrnil hrbet, vzdihnil brezupno, žalostno in šepetal: «Bog, da bi imel le skorjo kruha ...»

Nekaj časa sta ležala molče drug poleg drugoga. Zatim se je Salakin vspel, sklonil glavo čez Ivana, dotaknil se z ustnicami skoraj njegovega ušesa in šepetal, da se je komaj čulo: «Ivan, čuješ! Pojdi z menoj!»

«Kam?» je prašal Ivan, ravnotako komaj slišno.

«V Borisovo ...»

«Čemu?»

«Povem ti med potjo!»

«Tako povem!»

«Vendar, pojdiva prej! Ti uže povem! Pojdiva in — pokradiva Matija ... res!»

«Hudič naj te vzame!» je šepetal Ivan boječe in togotno.

Salakin se je pa sklonil nad njega in mu pričel šepetati na uho: «Čuj me: to je vendar tako enostavno! Midva greva tja, izvršiva in se zopet vrneva semkaj. Kdo bo naju sumil? Tamkaj poznam hodnike, vem, kje leži denar, tudi srebro je tam, žlice, srebrnina pod steklom ...»

Vročta Salakinova sapa je ugrela Ivanovo lice in strah je zginjal polagoma iz njegovega srca. Kljub temu pa je tiho ponovil: «Glej, da se zgubiš, satan!»

«Imej vendar potrpljenje, potem bova lahko živela! Premisli no, le enkrat, — in sita sva, imela bova oblike, škornje ...»

Ivan je molče ležal, Salakin pa mu je še vedno šepetal razburljive, prepričevalne besede v uho.

Konečno ga je Ivan vprašal: «Ali ima veliko denarja?»

Daje prih.

cije ob reki Šaho, katero so zavzeli brez vsacega boja. Zatrjuje se tudi, da je vzhodna armada zavzela gorski prelaz Vanfunling in dolino Talling.

Izpred Port Arturja. Dne 24. t. m. ponoči so se približali Japonci ruskim nasipom z namenom naskočiti trdnjavo. A Rusi so bili na napad že pripravljeni in so imeli ukaz ne streljati. Ko so Japonci že prav blizu prišli, so jih Rusi naskočili z bajoneti in jih skoro do zadnjega pobili.

Pri naskokih na trdnjavo je padlo dozdej desetkrat več Japoncev kakor Rusov, kar Japonci sami priznavajo. Za napade na trdnjavo rabijo Japonci samo sveže voje, kar jim pa čisto nič ne hasni. Trdovratni odpor portarturske posadke razlagajo si Japonci s tem, da podpirajo Ruse Kitajci. Zbog tega groze, da bodo vsacega Kitajca obesili, ako ga dobe pri zavzetju (?) trdnjave v Port Arturju. Kakor se zatrjuje, se Port Artur lahko še dolgo drži, zlasti ker je preskrbljen z municijo in za čas obleganja imajo pripravljena živila se nedotaknjena. Kljub temu pa še vedno mislijo v Tokiu, da so trdnjavi dnevi že odsteti.

Najnovejše poročilo se glasi, da je neka japonska torpedovka, ki se je približala vходу v portartursko pristanišče, zadela na mino in se potopila.

Dopisi.

Is Selc. Frtičar je postal precej predrzen in ponosen na svoje dvomljivo klerikalno prepričanje. Rogovi mu rastejo čimdalje bolj. Odkar mu je česnjiska zadruga pomagala, da ni prišlo vse na kant, od tistega časa je neznosen in zagrižen klerikalec. Seveda prej je bilo vse drugače. Preklinjal je Boga in duhovne, da je bilo joj. Še obesiti se je nameraval. Sedaj pa tak preobrat. Toda Frtičar ni bil še nikjer stalen. Začel je precej samooblastno opravljati in lagati ljudi, ki so pošteni. Pa njegova slava menda ne bo trpela dolgo. Ali se še spominjaš, kdaj so te spoznali duhovni, ki so vedno zvesto trobili v tvoj rog in odslej niti ne zahajajo več v tvojo gostino. Menda ti bo tudi čast občinskega tajnika kmalu odletela. Zapomni si! Vsaka slava trpi le nekaj časa. Selčani ga poznajo že predobro, samo kak mlad «nadebuden» mladenič mu gre še na lihanice. Pometaj torej rajše pred svojim pragom, sicer boš zvedel še marsikaj, kar ti osobito sedaj ne bo ljubo, da kdo zve.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Začasni davčni pristav g. Tomaž Tavčar, sedaj v Kranjski gori, je imenovan stalnim davčnim pristavom. — Prestavljeni so kapelani gg.: Anton Poljšak iz Naklega kot ekspozit v Bevke; Franc Pavšič z Dovjega v Naklo; Ignacij Zaplotnik iz Škofje Loke v Logatec in Andrej Zgaga iz Šmartna pri Kranju v Št. Janž.

Sedemdesetletnico rojstva obhaja ljubljanski podžupan dr. vitez Karel Bleiweis-Trsteniški v petek, dne 4. novembra t. l. Narodna društva, pri katerih je jubilar sodeloval dolgo vrsto let in pri katerih še sodeluje, mu prirede ob tej priliki dne 3. novembra t. l. častni večer v zgornjih prostorih «Narodnega doma».

Vestralke narodnih svetinj. Več kakor 200.000 Čehov živi na Dunaju. Mnogo jih spada med delavski proletarijat, a velik del jih najdemo med najvišjimi in najuglednejšimi sloji dunajskega meščanstva kot posestnike, tovarnarje, učenjake, umetnike in uradnike na najvišjih stopinjah. Vsi ti žive stalno na Dunaju, plačujejo tam davek in mnogo je takih, ki priznavajo odkrito svojo narodnost in hočejo ostati Čehi. A vsi ti skupaj nimajo niti ene od mesta vzdrževane javne šole. Glavni provzočitelj tega nezasišanega položaja je dunajski župan dr. Lueger. V svoji nemški strasli ne pusti, da bi bila občina pravična velikemu, tako odličnemu in važnemu delu svojega prebivalstva. Izkušnja nas uči, da takozvani krščanski socialisti, katerih vodja je dr. Lueger, v narodnem oziru niso nič manj nestrpni, nego Vsenemci, da so pa vsi skupaj mnogo brezobzir-

nejši in nestrpnejši od stare ustavoverne stranke. Zadnji ponedeljek je praznoval dr. Lueger svojo šestdesetletnico. Ravnotistega dne je objavilo državno sodišče razsodbo, s katero je zavrnilo pritožbo Čehov, tičočo se ustanovitve čeških sol na Dunaju. In prav tega dne je brzojavil «najnovejši in najhujši» narodnjak na Kranjskem, dr. Ivan Šusteršič, svoje občudovanje dr. Luegerju in prav v tem trenutku se je vrgel ljubljanski «Slovenec» pred tem veleumom v prah in pričakuje rešitve jugoslovanstva od tistega Luegerja, ki ne da Čehom niti ene sole in pod katerega županovanjem so se izrinili Slovani iz mestnih služb dunajskih. In ti ljudje naj bodo pri nas čuvarji narodnih svetinj!

Dr. Lueger. Župan dunajskega mesta, dr. Lueger je obhajal 24. oktobra šestdesetletnico svojega rojstva. Tem povodom mu je čestital tudi lakaj nemških klerikalcev, naš slavni dr. Šusteršič. «Slovenec» z dne 25. oktobra pa je prinesel o Luegerju dolg članek, v katerem z bombastičnimi frazami povzdiguje Luegerja kot — vzor-moža. Ta članek je vreden, da si ga natančneje ogledamo. «Slovenec» piše: Ob slavlju, ki z njim obdaja lastna stranka dr. Luegerja, ne smemo pozabiti zaslug, ki jih ima tudi za nas. Strankarsko nismo bili nikoli zvezani z njim; nasprotno uprav v državni zbornici si stojimo nasproti, ker v narodnem oziru zastopa nam sovražno stališče. In vendar smo mu dolžni hvaležnosti, zlasti v narodnem oziru. To navidez protislovno trditev nam je lahko dokazati, samo nekoliko nam je pri tem treba pogledati globlje v naše politiske razmere, nego je tega vaje leni filister. Narodna ravnopravnost ima v Avstriji tri velike sovražnike. Ti so nemško-liberalni centralisti, birokracija in Mažari. — Povej no, «Slovenec» ne-leni filister, med katere sovražnike si vtaknil dr. Luegerja? Ali med nemško-liberalne centraliste, ali med birokracijo, ali pa med Mažarje? Nekje mora biti, saj sam praviš, da zastopa Lueger v državnem zboru v narodnem oziru nam sovražno stališče. «Slovenec» filister je navedel tri kategorije sovražnikov narodne ravnopravnosti, zamolčal pa je četrto kategorijo, ki se imenuje «rimski klerikalizem», katerega zastopa v Avstriji dr. Lueger. Lueger je klerikalec in kot klerikalec sme uničiti slovanske narodnosti, samo da postanejo iz Slovanov nemški klerikalci. Nasi klerikalci pa bodo vkljub temu dolžni Luegerju hvaležnost zlasti v narodnem oziru. Nadalje slavi «Slovenec» ne-leni filister Luegerja kot predbojevnika Jugoslovanov. Lueger bije težak boj z Mažarji zaradi jugoslovanstva misli. Ta Luegerjev boj nam koristi toliko, da se ne smemo jeziti, če dela v državnem zboru proti Slovanom. Res, Lueger je mož, kakršnih ni več na svetu! Z Mažarji se tepe za Jugoslovane, v državnem zboru pa sam tepe Slované! Da je krščanski mož Lueger res tudi pravičen mož, mož, ki hoče vsem narodom dobro, kaže tu ti dejstvo, da je Slovanom naklonjenemu ministrskemu predsedniku grofu Badeniju izpodmaknil stol, kakor piše «Slovenec» ne-leni filister. «Dobro vemo,» piše potem filister dalje, «da je dr. Lueger v narodnem oziru stopil v odvisnost od tistih, proti katerim je začel svoj boj.» Ti Luegerjevi zavezniki so kapitalistiški nemški liberalci, nemški nacionalci in Vsenemci, česar pa filister ni povedal. Dalje se glasi: «Liberalni slovenski kričači, ki so zvezani s kapitalistiškimi nemškimi liberalci in z oholo, nam sovražno birokracijo, seveda nimajo niti sposobnosti, da bi spoznali pomen dr. Luegerjevih vodivnih idej. Naj ostanejo v svoji mlakuži.» No, zdaj smo pa «fertik». Slovenci, ki smo zvezani z nemškimi veleposestniki v gospodarskem oziru, da se varuje ljudstvo, pred nikdar polno farško bisago, ostanejo v mlakuži. Lueger pa, ki je zvezan z nemškimi liberalci in Vsenemci v narodnem oziru, da se uničijo Slovani, je pa «najlepši uzor». «Slovenec» smo hvaležni da je tako jasno govoril. Sedaj izprevidi lahko vsak, ki ima količkaj možgan, kje so izdajalci.

Občinski proračun mestne občine Kranj za leto 1905 je v smislu § 66. obč. reda za Kranjsko javno na vpogled razgrnjen v občinski pisarni od 26. oktobra do vstetega 8. novembra.

Za stavodolžne mladeniče. Mestno županstvo v Kranju razglasa, da se imajo vsi mladeniči, rojeni leta 1882, 1883 in 1884, ki so pristojni v tukajšnje občino, in vsi oni, ki prebivajo v občini, tekom meseca novembra gotovo zglasti pri tukajšnjem županstvu za prihodnji vojaški nabor, ker bi se drugače morali kaznovati v smislu § 35. voj. zakona. Mladeniči, ki niso pristojni v tukajšnje občino, naj se v svrhu legitimacije zglase z dokazili domovinstva (domovinskim listom ali delavsko knjžico).

Učiteljsko društvo kranjskega okraja zboruje v sredo 2. novembra t. l. popoldne ob dveh v Kranju. Spored: 1.) Pouk o čebelarstvu: Poročevalec g. Fr. Rojina. 2.) Spomini na Švico. Poročevalec g. Fr. Luznar. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

«Sokol» na Jesenicah, ki se je ravnokar ustanovil, neumorno deluje. Priglašeni telovadcev, ki po moči redno telovadijo, je krog sedemdeset. Ker pa so večinoma tovarniški delavci in ne morejo vsi vselej priti, ker delajo tudi ponoči, jih je pri vsaki telovadni uri krog štirideset. Telovadijo trikrat na teden. Ob nedeljah hodi tjakaj vaditelj ljubljanskega «Sokola», ki jih pridno poučuje v prostih in redovnih vajah ter jih vrlo navdušuje za sokolsko idejo, kajti telovadnega orodja še nimajo. Pričakujejo ga pa v kratkem od tvrde S. Vindyš iz Prage. Ko dobijo orodje, hodil bo tudi iz Kranja redno vsak teden sokolski vaditelj na Jesenice, kjer bo imel gotovo hvaležno delavno polje, kajti tam so fantje navdušeni, ubogljivi in krepki. Takrat ustanovijo tudi telovadbo naraščaja, solskega in obrtnega. «Sokol» je na Jesenicah življenska potreba in upati je, da pomore do narodne prebuje vseh tamkaj bivajočih slojev, posebno do prebuje delavske mase. Že sedaj se vidijo dobri nasledki ustanovitve «Sokola», kajti povsod je čuti krepke pozdrave «Nazdar!» in lepo slovensko petje. Pričakovati smemo, da v kratkem prebujeni narod, če ne bo šlo drugače, napiše s trdimu slovenskimi pestmi na hrbe nemških oholežev pravila dostojnosti, katerih kulturonoši ne znajo.

Poročil se je g. Fr. Svetina, sin gostilničarja v Zirovnici, z gospodično Ivano Legat iz Lesec.

O sadni razstavi v Radovljici. V nedeljo dne 30. in ponedeljek dne 31. t. m. bo v sadni razstavi v Radovljici splošna razprodaja sadja in drugih razstavnih objektov kakor: sadnih pijač, konzerv, sadjarskega orodja, st. kalnic i. t. d. Kdor želi kaj kupiti, naj ta dneva še obišče sadno razstavo. Posebno je priporočati cenjenim gostem iz Ljubljane, da pridejo v nedeljo v razstavo in si tamkaj nabavijo snega namiznega kakor tudi zimskega sadja. V torek dne 1. novembra razstava za obisk ni več odprta. — Pred zaključkom sadne razstave v Radovljici so naproseni vsi oni krogi, ki se čutijo poklicane izreči o razstavi strokovno sodbo, naj se vzdrže vsake pristranske sodbe, da ne bode še po razstavi onih neprijetnih odmevov, kakršni bi izkušali tej občekoristni in široko priznani napravi škodovati. Karkoli se bode sploh pisalo, naj se stori le v sporazumljenju celega razstavnega odbora. Toliko v opomin na vse strani.

Nesreče. Na Jesenicah se nesreče vedno ponavljajo. V soboto opoldne se je v predoru podsulo na Hrvata N. Krznarića. Nezavestnega so prepeljali v podjetniško bolnišnico na Hrušici, a je umrl še isti dan. — Na Primskovem pri Kranju je konj sunil posestnika Mihaela Brezarja tako, da mu je zlomil nogo. — Iz Šteng se poročča; Dne 18. t. m. se je v Črnem vrhu zvrnilo posekano drevo na Marjeto Tedesco, ženo laškega ogljarja ter jo ubilo na mestu. — Dne 26. t. m. je padla Francu Gašperlinu iz Begunj na levo nogo smreka in mu jo zdrobila. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Župan Svobljak iz Medvod je te dni stal pred sodiščem v Loki, ker je dolžil župnika Ivana Brečeta iz Sore, da je on kriv vsega sovraštva v župniji in občini. Pri obravnavi so očka Šimovc nastopili — dokaz resnice, kar je prepričalo kazenskega sodnika tako, da je gospoda župana obsodil na tri tedne zapora, poostrelega vsak teden z enim postom. Dober tek, očka župan! V

božoče boste morda znali bolj držati svoj opravljeni jezik za zobmi in boste pustili v miru ljudi, katerim niste niti vredni odvezati jermenov z njihovih čevljev! Medvodce imajo res lepega in vzornega župana, ki mora posedati po — zaporih.

Ula je kuharica Jera znaneinu besniškemu župniku Pokornu, vulgo Medvedovemu Franceljnu. Radovedni smo bili, kaj je moralo biti vzrok, da je sicer dobra ženica popustila svojo kuharsko obrt, ker je popihala iz Besnice domu k Sv. Duhu. A sedaj se ne čudimo temu, ker smo zvedeli, da jo je ta božji namestnik, ves besneč od svete jeze, tako neumljeno pretepaval, da je palico zlomil nad njo. Ni torej čuda, da se je bila Jera naveličala teh «klobas» ter usla. Sedaj pravi, da k farju ne gre več v službo. Francelj sicer ne pretaka grenkih solz za njo, ker ima baje še tri ženska bitja pod svojo gostoljubno streho, torej dolčas mu ni. Med temi pa «obrajta» še posebno Julko, ki ima seveda tudi v farovžu «kvartir», ker v soli jo je baje strah. In s Franceljnom se práv dobro razumeta, zato jo pa tudi rad pohvali, da je «fest punca». Prav fletno jima je. Za kratek čas hodita skupaj na «špancier» in tudi na božjo pot k sv. Joštu. Tako se Francelj povsod kaže pravega kavalirja.

Iztrebani porotniki. Za prihodnje porotno zasedanje so iztrebani z Gorenjskega naslednji gospodje: Josip Boncelj, trgovec in posestnik v Železnikih; Ivan Burja, posestnik v Bohinjski Beli; Alojzij Cerar, trgovec v Lukovici pri Brdu; Jakob Dolinar, posestnik na Primskovem; Franc Dolžan, posestnik v Radovljici; Matija Dolničar, posestnik v Šmartnem pri Ljubljani; Karel Florijan, posestnik in knjigotržec v Kranju; Franc Hainrihar, trgovec v Selcih; Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah; Franc Kocijancič, gostilničar in posestnik v Črnicu; Avgust Mally, župan in poštar v Beli peči; Ivan Povšnar, posestnik v Zgornji Kokri; Karel Ruech, posestnik in gostilničar v Trziču; Josip Ruš, posestnik v Št. Vidu pri Brdu; Franc Subelj, trgovec v Kamniku; Ivan Žark, posestnik in župan v Lescah, in Ivan Žargi, trgovec v Kamniku.

Na praznik vseh svetnikov, prihodnji torek, dne 1. novembra t. l. poje pevski zbor «Narodne čitalnice v Krauju» na tukajšnjem pokopališču po končanih cerkvenih obredih naslednje tri žalostinke: Fr. Gerbič «Roza in trnje», Iv. pl. Zajc «Nad grobom», Iv. Bartl «Oče naš».

Izkaz posredovalnega odseka slovenskega trgovskega društva «Merkur». Išče se: 5 pomočnikov manufakturne stroke za deželo, kontorist za deželo, kontorist za Ljubljano, učence manufakturne stroke za Jägerndorf, blagajničarka za deželo. Službe išče: pomočniki špecerij-ke in manufakturne stroke, 10 pomočnikov mešane, praktikant za kontor in kontoristinje oziroma blagajničarke.

Križem sveta.

Grozen umor radi ljubosumnosti V ulici San Giacomo v Trstu so stanovali v enem stanovanju 27 letni natakari Rihard Desanti, doma iz Pulja, njegova znanka 27 letna Elizabeta Cornoldi, doma iz Zadra, in 30 letni trgovski uradnik Rihard Nicli, doma iz Palmarnove v Italiji. Ta slednji je imel eno sobo, a onadva drugo. Te dve sobi sta pa druga poleg druge ter imata vrata za prehod iz ene v drugo. Dne 9. oktobra po polnoči je prišel Desanti domov ter je bil čudno iznenaden, ker ni našel doma Elizabete Cornoldi. Začel ga je grizti črv ljubosumnosti, češ, ko je ni doma, je šla gotovo ven. Medtem pa, ko je on premisljal, kam da je mogla iti ob tako pozni uri in ob tako slabem vremenu, je začel iz Niclijeve sobe nekaj pridušen smeh. Ta smeh mu je bil znan. Brez dvoma je bila Eliza v Niclijevi sobi. Skočil je proti vratom Niclijeve sobe, jih stresel ter podrl. V polutemi je videl Elizo, ki je izkušala se pod Niclijevo posteljo skriti. Desanti je kočil nato hitro v kuhinjo, tam pograbil na mizi ležeči kuhinjski nož, se vrnil v Niclijevo sobo ter zabodel Nicliju nož naravnost v obraz, zabodel mu je nož v desno podočesno kost, a s tako silo, da mu je nož predrl nebo, prerezal jezik in goltanec. — Eliza Cornoldi, prestrašena in boječa se,

da se Desantijeva jeza ohladi nad njo, je skočila k oknu ter začela klicati na pomoč. Pritekel je redarstveni nadzornik Knafelic, ki je našel Desantija v sobi, oblečenega in devajočega denar v žep. Ko je zagledal nadzornika, mu je Desanti dejal: «Umoril sem človeka in sem hotel priti k vam, da se izročim oblasti.» Nadzornik ga je proglasil aretiranim ter ga z Elizo Cornoldi odvedel na stražnico v ulico dei Rettori. Zatem je Knafelic obvestil zdravniško postajo in sodno komisijo. Iz zdravniške postaje je šel k ranjenemu Nicliju dr. Fortuna, a kmalu za njim pa sodni zdravniški izvedenec dr. Xydias. Izkusala sta oba skupaj podeliti kako pomoč ranjencu, a izjavila sta, da ni nikake nade, da bi se mu resilo življenje. Vsled te izjave je sodna komisija odredila, da so poklicali duhovnika, ki je ranjencu podelil sv. zakramente za umirajočce. Potem so pa Niclija prenesli v bolnišnico, kjer je pa že drugi dan zjutraj ob 9. uri umrl. Preiskovalni sodnik je zaslišal Desantija in Elizo Cornoldi na stražnici ter ju potem dal odvesti v zapore.

Bomba v pisarni. V Bjastoku na Ruskem je 19. t. m. prišel v policijsko pisarno 20 let star mož, oblečen v dclavsko obleko, in je vrgel bombo v sobo. Storilec je obležal mrtev, štirje uradniki in dve civilni osebi pa so bili težko ranjeni. Pisarna in sosedne hiše so poškodovane.

Gospodarske stvari.

Razglas o oddaji simodolskih krav dražbenim potom. V četrtek, 3. novembra t. l. (t. j. 2. dan po Vseh svetih) dopoldne ob 1/2, 11. uri prodaja podpisana družba potom javne dražbe na dvorišču podkovske šole v Ljubljani, na Poljanah, 10 simodolskih plemenskih krav. Naprodaj postavljene krave so iz kmetijske reje, so mlade, imajo pri sebi teleta, ali pa imajo storiti prihodnje dni. Družbo stanejo poprečno po 500 K. Pod to ceno se ne prodajo. Dražbe se smejo udeležiti le družbeni člani. Kupnino je takoj poravnati in precej prevzeti kupljeno žival. Po prodaji družba ne bo imela nikake obveznosti več za oddano žival. Pripomnja: Isti dan, t. j. 3. novembra t. l. dopoldne ob 9. uri bo c. kr. deželna vlada oddajala na Bavarskem dvoru v Ljubljani po kmetijski družbi iz državne podpore nakupljene žlahte simodolske biki. Podpisana družba vabi živinorejce, naj pridejo pogledat te enoletne biki, ki stanejo po 720 K. Pripomniti je, da so ti biki že oddani. Videti bo tudi 5 brejih simodolskih junic, ki jih je družba kupila po naročilu za nekatere vgladne živinorejce in ki stanejo po 800 do 900 kron.

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Darila.

Upravništvo našega lista je prejelo: Za «Dijaško kuhinjo v Kranju», poslal g. Josip Boncelj iz Železnikov 5 kron.

Učenca

poštenih starišev, ki ima veselje do tiskarstva in je dovršil vsaj par gimnazijskih razredov, sprejme

Tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge
po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

9—23 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 3.432.029 32. Stanje hipoteknih posojil K 2.003.069 64.

Učenec

se sprejme pri
H. SUTTNER

156—6

urar v Kranju.

Tapetnik in preprogar

Dragotin Puc

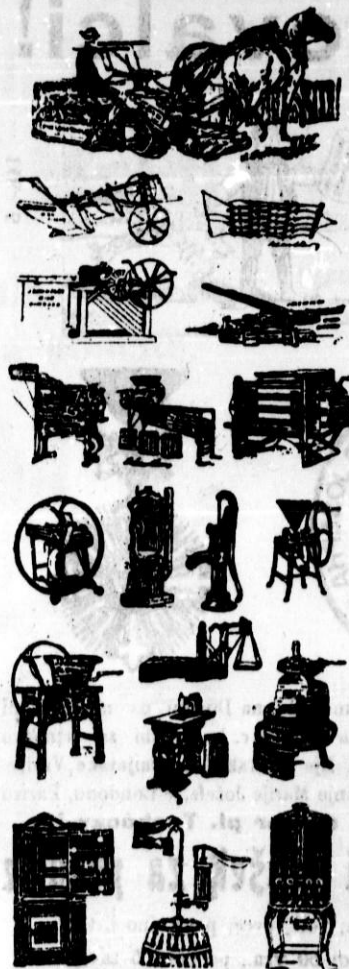
Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruge v Št. Vidu nad Ljubljano. Odlikovan z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-11

že veliko let dobro znani

stroji vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe

poljska orodja, stiskalnice za seno, trijerji, čitilnice za žito, mlaitilnice, vtili, luščilnice za koruzo, mlini za sadje, mlini za grozdje, stiskalnice za sadje, stiskalnice za grozdje, mlini za golauje, stroji za rezanje repe, slamoreznice, kotli za kuhanje klaje, sesalke za vino, pipe, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojico, škropilnice za gnojnico, vodovodi, železne cevi, svinčene cevi, gumijeve cevi, konopnene cevi, priprave za točenje piva, priprave za sladok d, omare za led, mlini za kavo in dišavo, stroji za delanje klobas, šivalni stroji, priprave za petrolej, železne blagajne, železno pohištvo, namizne tehtnice, steberske tehtnice, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, tehtnice na drog i. t. d. po zopet izdatno znižanih cenah, vse pod dolgoletnim jamstvom, po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke. Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in

franko! Dopisuje se v slovenskem jeziku. Prekupi in agenti zaželjeni! Piše naj se naravnost: 115-13
Ivan Schindler, Dunaj, III., Erdbergstrasse 12.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafika, Jurčičev trg 3;
Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, glavni trg;
Radovljici g. Oton Homann, glavna trafika;
Javorniku g. Štefan Podpac, trgovec;
Bohinjski Bistrici g. M. Grohotek, trgovec.

Glinaste peči, štedilnike, banje

za kopeli, kakor tudi kipe, vane in
 druge glinaste izdelke
 v vseh barvah, lepešne in cene
 priporočila piva in največja

tovarna

pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

93-20

v Ljubljani.

Večkrat premišljano!

Kmetovalci!

148-5

Take in podobne najvišje medajle na Dunaju na mednarodni
 razstavi družbe Modrega križa 1904 v c. kr. družbi za vrtništvo
 pod visokim pokroviteljstvom Nje cesarske in kraljevske Vzviše-
 nosti presv. gospe nadvojvodinje Marije Jožefe, v Londonu, Parizu
 in Rimu je dobil edino le **doktor pl. Trnkóczy-jev**

Kranjski redilni prašek za prašiče

za pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino i. t. d.

Pri vsakem trgovcu 1 zavoje 50 vin., po pošti 5 zavojev.

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana.

Slav. šolskim vodstvom

se udano priporočam za cenj. naročila šolskih tiskovin

Z ošličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

121-9

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporočila svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Dobava izvrstnih

Kranjskih klobas

na debelo

174-3

M. Globočnika nasledn. Ivan Troha

Kropa (Gorenjsko).

Učenca

ki ima veselje do krojaškega obrta, se sprejme takoj.

Pogoji se zvedo pri Matiju Hrastu krojaškem mojstru v
 Lescah. 182-8

Naznanjam

slavn. občinstvu, da sem sedaj otvoril v Kranju
 h. št. 102

trgovino z usnjem.

V zalogi imam vsakovrstno usnje na drobno
 in debelo po primernih cenah. Kupujem tudi
 vsakovrstne surovo kože.

178-2

Ivan Bedenk.

Imam v kleti

177-3

več sto hektolitrov

pristnega belega in črnega vina, nekaj fine
 rakije in brinovca ter namiznega olja lastnega
 izdelka.

Vse solidno postavljeno tudi v moji posodi na tukajšnji
 državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujman

posestnik in trgovec, Vodnjan-Dignano (Istra)

Hamburg-Amerika

150-8

Iz Ljubljane v

Novi York

samo 60 gld. z dobro pristo hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsaki **ponedeljek, torek in četrtek** v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo **6 dni**. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zastopnik: **FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).**

System Balke

GOLDENE MEDAILLE BERLIN 1901

M. Podkrajšek

frizer

za dame in gospode

Ljubljana, sv. Petra c. 35

42-33
priporoča za gojitev las in za umivanje glave svoj z travniško pripravljene gorke in mrzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzročuje skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Dalje se izvršujejo vsakovrstna dela iz las.

Oddelek za dame s separatnim vhodom.

„Zakaj so Vaši zobje tako beli?“

„Vsak dan rabim **O. Seydlovo higijenično kozmetično ustno vodo**, ki izvrstno vpliva na zobe in je bila s priznanjem odlikovana. Dobite jo lahko v **lekarni pri sv. Trojici v Kranju**.

38-84

71-29

Trgovina z železnino in špecerijskim blagom

„MERKUR“ Peter Majdič v Kranju.

Priporoča bogato zalogo po nizki ceni, kuhinjsko posodo, mizarsko, ključavničarsko, kovaško, zidarstvo, črevljarsko orodje in orodje za poljedelce, kakor pluge, lemeža, železne brane, vile, motike, sekire, železne grablje; nadalje štedilna ognjišča, **vodne žage, pile**, kovanje za okna in vrata, žico, žičnike, katanovo lepko, železno in pocinkano ploščevino, karbolinej, **trse** za obijanje

Zaloga voznih plah in pokrival za komate.

Velika izber nagrobnih križev!

Velika izber nagrobnih križev!

stropov, vlitte kotle. Veliko izber slamoreznic, železnih peči

Roman- in Portland-cement, traverze, stare, železniške šine

sine za kolesa, podvozi in drugo železo, **sesalke za vodnjake**, cevi in vsakovrstno špecerijsko blago. Zaloga svetilk, zaloga različnih barv.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah ***

Ceniki se razpošiljajo zastonj in poštne prosto. 167-5

Velik požar

se zamore lahko in naglo pogasiti
samo s 13-41

Smekalovimi brizgalnicami

novе sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. V vsakem položaju delujoče, kretanje brizgalnice nepotrebno! Pri razstavi gasilnega orodja meseca avgusta 1903 v Pragi bila je naša tvornica R. A. Smekal odlikovana z dvema največjimi odlikovanji, in sicer: **S I. počastno diplomo za izboljšanje parnih in motor-brizgalnic ter lestev in z zlato kolajno za prednosti pri ročnih brizgalnicah za nove sestave.**

R. A. SMEKAL

Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov,
brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk
in gospodarskih strojev.

Tedenski sejem v Kranju dne 24. t. m.

Prignalo se je 69 glav goveje živine, 2 telet, 50 prasičev, 16 ovac, 21 kozlov, 186 buš. — 50 kg: pšenice K 10-50, prosa K 7-50, ovsa K 7-50, rži K 8-25, ajde K 8—, ječmena K 7—, fižol: mandalon in ribničan K 14—, koks 14—.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja
v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po
pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljanje najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, lit-rarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharicah krjgah nenavadne opreme, in končno varčna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-52

H. Suttner, urar

v Kranju

priporoča svojo

izborno zalogo

ur,

zlatnine

in

srebrnine

po

najnižjih cenah.

Ceniki zastonj in

poštne prosto.

Razpošilja se na

vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf. železničarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura. prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 3-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114-18

Ljubljanska KREDITNA BANKA v Ljubljani

Podružnica v Celovcu.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, mečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja v vsakemu žrebanju.

17-41

Polnovplačani akcijski
kapital K 1,000.000

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone. Daje predjme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ljubljana (Kolizej) R. LANG na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle dala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeciialiteta: Gostilniški stoli.

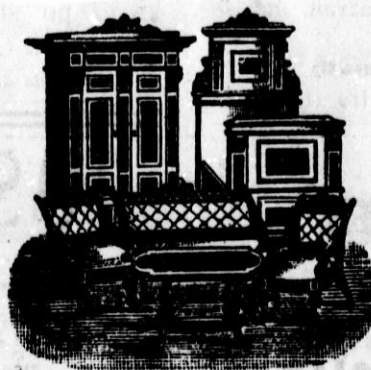
Modroci iz žičnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gl. naprej. Divan z okraski.

Špeciialitete v nevostinih baiah. Veliki prostori, prtilično in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, stensko ogledalo.

97-22

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gl.

Pozor!

86-25

„Moravija“-šivalni stroji so najboljši, najpripravnejši ter najtrpežnejši.

„Moravija“-šivalni stroji so jako pripravi za umetno vezenje.

„Moravija“-šivalni stroji so poleg tega mnogo cenejši ter se dobivajo tudi na mesečne obroke.

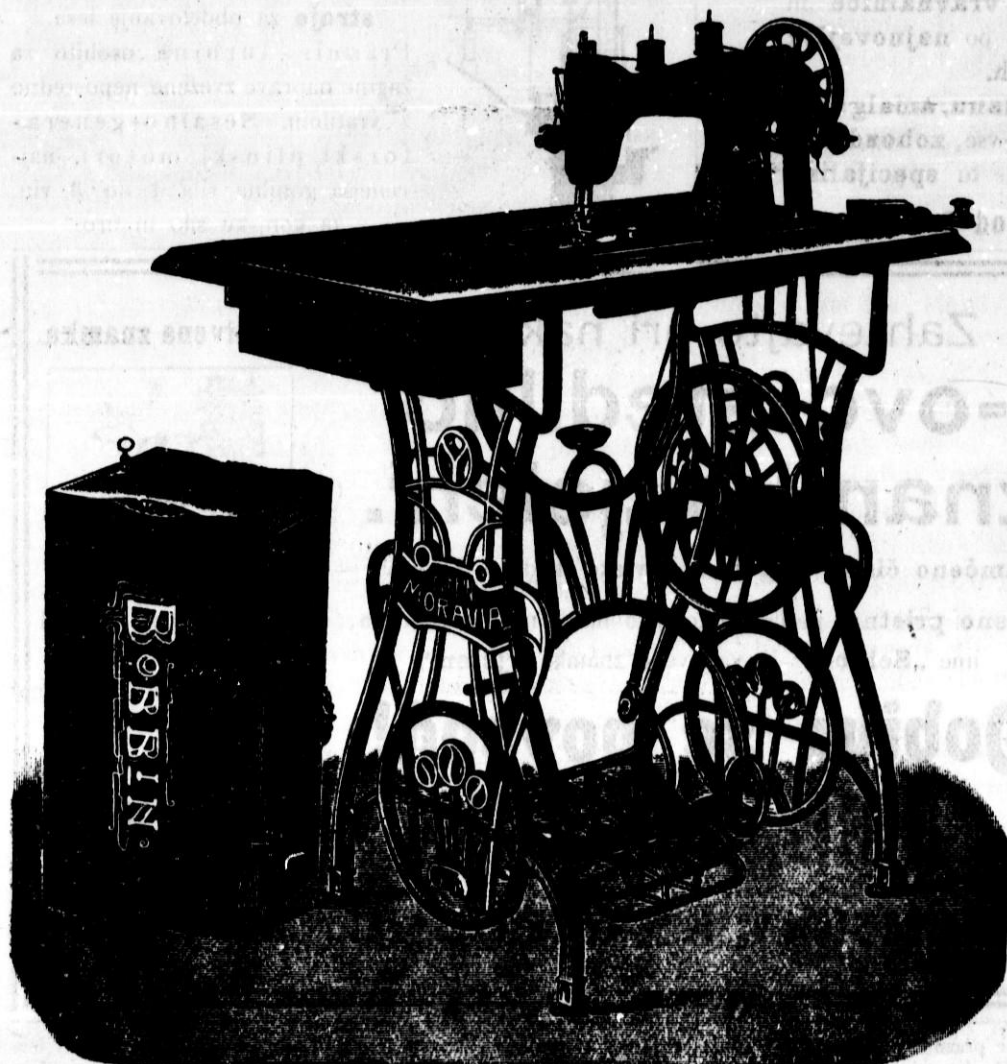
Pouk za umetno vezenje na „Moravija“-šivalnih strojih vsaki dan in sicer brezplačno.

Cenike pošiljam zastonj.

Zaloga in pouk pri trvdki

LOVRENC REBOLJ v KRANJU, glavni trg 189.

Zastopstvo vsakovrstnih poljedel. strojev tvrdke K. & R. Ježek (Blansko).

Kdor hoče kupiti

ceno in dobro barvo

pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, naj se blagovoli obrniti na domačo zalogo

J. Wohlgemuth

132-11

v Kranju, glavni trg št. 118.

54-82

Zobo- tehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz **zavčuka** kakor tudi **zlata**, dalje **vrvnalnice** in **obturatorji** se izvršujejo po **najnovjših metodah**.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in **cementu** kakor tudi vse **zobozdravniške operacije** izvršuje tu **specijalist**.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Išče se pod jako ugodnimi pogoji več in popolnoma zanesljiv

kolportér

ki bi po slovenskih krajih razpečeval brošure, časopise i. t. d.

Pojasnila daje upravništvo «Gorenjca».

109-8

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

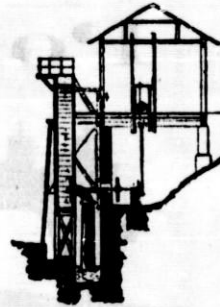
Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroji, obhajilne mreže, ograje na mirodvora, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

103-25

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

G. Tönnies

104 22

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Zahtevajte pri nakupu

Varstvena znamka.

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-18

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 K, za pol leta K 1-50. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petivrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravništvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župne cerkve. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.